CLOUDY
besuota, dieną 70° naktį 60.
ilė teka 6:19, leidžiasi 4:47

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

OL. LXI — Price 15c — Chicago, Ill. — Penktadienis, lapkričio-November 1 d., 1974 m. — Kaina 15c — 258

IXONAS VIS DAR KRITIŠKOJE PADĖTYJE

IŠ VLIKO TARYBOS POSĖDŽIŲ

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba buvo su-inkusi posėdžio 1974 m. spalio 19 d. New Yorke. Ir Vliko Ta-oje ir Valdyboje įvyko kai kurie asmeninės sudėties pasikei-iai. Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos atstovui Pra-i Vainauskui iš Tarybos pasitraukus, savo nauju nariu Sąjun-paskyrė Stasį Lušį; Tautinės Sąjungos atstovui Broniui Ne-ckui pasitraukus, savo nauju atstovu sąjūdis paskyrė Aleksand-Vakselį; Vliko valdybos nariui-sekretoriui Stasiui Dzikui prieš-į metą iš Valdybos pasitraukus (išvyko dirbti ir gyventi Flori-je), į jo vietą taryba išrinko Stasį Žadeikį, 1949—1960 metais-busį Lietuvos Atstovybėje Washingtone ir apie trejus metus-ko taryboje atstovavusį Lietuvos Ūkininkų Partiją. Dėl įvai-priežasčių politinei komisijai iš penkių narių sumažėjus iki-iejų — (Bronius Bieliukas ir dr. Bronius Radzivanas), taryba-ią komisiją išrinko: Stasį Lušį, Juozą Pažemėną ir Stasį Žadeikį.

Paskutiniame Tarybos posė-je, įvykusiame rugp. 10 d., -o išklausytas Vytauto Vaitie-no pranešimas apie tarptau-ę padėtį ir nutarta pranešimą-iuntinėti Vliką sudarančioms-ipėms, kad jos prisiųstų savo-siūlymus tolimesnėms Vliko-klos gairėms nustatyti. Rima-keliūnienė pateikė gautų aš-nių grupių jau atsiųstų pa-lymų santraukas (laukiama, -l ir kitos prisiųs). Grupių pa-lymuose rasta vertingų min- ir visi raštai perduoti poli-ei komisijai apsvarstyti ir sa-suformuluotus pasiūlymus pa-kti Vliko seimui.

-r. Kęstutis Valiūnas, Vliko-ldybos pirmininkas, painfor-vo Tarybą apie valdybos veik-

Savo bėgamuose darbuose-ko valdyba pasiuntė Valsty-s Departamentui trumpą ap-algą apie žydų padėtį Lietu-je nuo 14-jo šimtmečio ligi-trojo pasaulinio karo. Tai at-ti iššaukė amerikinėje spau-je ir kai kuriose šio krašto įs-gose pasirodę spėliojimai, kad-va tarp tremtinių ir karo pa-gėlių esą nemaža buvusių na-i bendradarbių. Apžvalgoje pa-kyta, kad per ilgus šimtme-is tarp lietuvių tautos ir žydų-ažumos santykiai buvę labai-rektiški. Tiktai bolševikų-na-i suokalbiu pradėtasis karas,-iejų agresorių okupacijos ir-se įvykdytas Lietuvos gyven-jų genocidas palietė visus gy-ntojus: nuo bolševikų daugiau-ikentėjo lietuviai, nuo nacių-žydai.

Daug įtempto darbo buvę, pa-ėžė dr. Valiūnas, kai Austra-a ir N. Zelandija pripažino-etuvą esančią Sovietų Sąjun-s dalimi, tuo pačiu nutraukda-a ligšiolinį inkorporacijos ne-ripažinimą. Dėl ateities Vliko-rmininkas pabrėžė, kad atsidė-is ruošiamasi veiksnių dar-konferencijai. Apie šią kon-renciją smulkiau painforma-vicepirmininkas Jurgis Va-itis. Pagaliau dr. Valiūnas su-žindino su Valdybos paruoštu-liko Seimo darbotvarkės pro-ktu. Seimas įvyks gruodžio-8 d. d. Bostone. Posėdžiui pir-mininkavo Rima Čerkeliūnienė,-ietuvos Socialdemokratų parti-s atstovė, sekretoriavo Alek-ndras Vakselis, Tautinio Są-idžio atstovas. (E)

PARYŽIUS. — UNESCO po-ėdžiuose susiginčijo Kinijos ir-ovietų Sąjungos atstovai, kurie-ou gerai pažįsta priežodžius. Ki-ijos delegatas pasakė, kad Ame-kos ir Sovietų Sąjungos detan-e yra kaip "vystanti gėlė, ku-os niekas negali atgaivinti". -bi šalys ruošiasi karui ir "aud-a ateina ir vėjas įžengia į pa-iljoną". Sovietų atstovas atkir-o: "Varlės prūdo dugne temato-k dalį dangaus".

IŠ VISO PASAULIO

★

CHARLESTONAS. — Vakarų Virginijos gyventojų ginčas apie mokyklos vadovėlius turės išsispręsti penktadienį, kada bus Kanawha apskrities švietimo tarybos balsavimas. Iš piliečių sudaryta komisija pripažino, kad knygos mokykloms tinkamos. Daug tėvų priešinasi šiam sprendimui ir šaukia naujas protesto demonstracijas, kuriose kalbėtojai teigia, kad vadovėliai nemoralūs, eina prieš Dievą ir prieš Ameriką. Šis ginčas jau sukėlė streikus, boikotus ir bombų sprogdinimus.

NEW YORKAS. — Amerikon atvyko Sylva Zalmanson, neseniai išleista iš Sovietų kalėjimo, kur ji sėdėjo už bandymą Leningrade pagrobti keleivinį lėktuvą. Jos vyras ir du jos broliai, gavę po 15 metų tebesėdi kalėjime.

NEW YORKAS. — Trys vyrai įsibrovė New Yorke į Palestinos Laisvinimo Organizacijos įstaigą ir primušė ten delegatą Hasan Rahman. Jis neabejoja, kad tai New Yorko žydų darbas.

KAIRAS. — Egipto žiniomis, Suezo kanalas bus atidarytas ateinančių metų pirmoje pusėje. Jo dugno valymas: laivų, minų ir artilerijos sviedinių iškėlimas jau beveik baigtas. Dar teks įtaisyti įvairius navigacijos įrengimus, kurių Egiptas laukia iš Britanijos ir Amerikos.

EDMONTONAS. — Kanados lėktuvas nukrito ir pasinėrė po ledu netoli Melville salos Kanados šiaurėje. Žuvo 32 žmonės, daugiausia naftos gręžimo specialistai.

JERUZALĖ. — Religinei Izraelio partijai sugrįžus į vyriausybės koaliciją, iš jos pasitraukė vienintelė moteris kabinete Shulamit Aloni, kuri kovoja už valstybės atskyrimą nuo religijos. Jos partija parlamente turi tris narius.

LONDONAS. — Po penkerių metų tarnybos Amerikos ambasadorius Londone Annenbergas grįžo į Ameriką.

NEW YORKAS. — Aukštas Jungtinių Tautų sekretoriato pareigūnas Constantin Stavropoulos, po 28 metų tarnybos, pasitraukė ir ruošiasi grįžti į Graikiją.

TAIPĖJUS. — Tautinės Kinijos prezidentas Chiang Kai Šekas ketvirtadienį minėjo 87 metų sukaktį. Jis šiemet esąs stipresnis negu buvo pernai tuoj po plaučių uždegimo.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas trečiadienį kalbėjosi su ūkininkų organizacijų atstovais. Jie ragino prezidentą sumažinti mėsos importavimą iš užsienių ir prašė padidinti valdžios subsidijas pieno ūkiui.

Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Jean Sauvagnargues Beirute susitiko su Palestinos partizanų vadu Yasiru Arafatu.

VIDURINIUOSE RYTUOSE SUNKIAU BUS KISSINGERIUI RASTI TAIKĄ

WASHINGTONAS. — Amerikos diplomatai sutinka, kad po arabų vadų konferencijos Maroke, taikos viltys Viduriniuose Rytuose sumažėjo ir Kissingeriui bus sunku surasti išeitį. Arabų vadai nutarė atiduoti buvusias Jordano žemes vakarinėje Jordano upės pusėje palestiniečiams. Karalius Husseinas, grįžęs į Ammaną, pasakė per radiją kalbą, kurioje užtikrino Vakarinio kranto gyventojus, kad jo nutarimas priimti arabų viršūnių nutarimus nepakeičia jo jausmų jo buvusių piliečių atžvilgiu.

Sakoma, kad karalius Husseinas arabų vadams paaiškinęs savo pastangas atgauti iš Izraelio Jordano žemes. papasakojo apie savo derybas su Kissingeriu. Izraelis sutikęs leisti Jordano valdininkams tvarkyti Vakarinio kranto reikalus, administruoti miestus, tačiau reikalavęs toje teritorijoje savo kariuomenės bazių.

Sirijos prez. Assadas pasakęs konferencijoje karaliui Husseinui: "Ar tų už porą kilometrų Vakariniame krante nori rizikuoti konfliktu tarp Jordano ir palestiniečių, konfliktu, kuris gali vesti į karą tarp arabų? Husseinas tada atsakęs: "Aš dariau, ką galėjau, atgauti savo žemes, man nepavyko, dabar aš priimsiu bet kokį sprendimą, kurį mano broliai, arabų valstybių vadai priims".

Keturios prokomunistinės palestiniečių grupės pasmerkė Arafatą, Palestinos Laisvinimo Organizacijos vadą, už susitaikinimą su Jordano karaliumi, kurį kai kurie palestiniečiai yra prisiekę nuversti.

Maroko karalius Hassanas pasakė trečiadienį, kad Izraelis turi pripažinti Palestinos Laisvinimo Organizaciją ir turi su ja derėtis arba kils naujas karas, kuriame arabų naftos turtai garantuos jiems laimėjimą. Hassanas kartu pasmerkė palestiniečių grupes, kurios reikalauja Izraelio sunaikinimo.

Izraelio premjeras Rabinas parlamente pasakė, kad vyriausybei teks dar pastudijuoti arabų vadų nutarimus, kurie tačiau "nerodo nieko gero".

Izraelio gynybos ministeris pasakė kalboje Hebrajų un-te, kad Palestinos Laisvinimo Organizacija yra tik lietsargis, po kuriuo slepiasi šešios teroristų grupės. Skirtumas tarp nuosaikiųjų ir radikalių grupių yra tas, kad radikalai nori sunaikinti Izraelį vienu smūgiu, o nuosaikieji — palaipsniui, pasakė Peres.

ROMA. — Septyniuose Italijos miestuose streikuoja įvairios darbininkų unijos.

Karpovas laimėjo 17-tą partiją

MASKVA. — Viktoro Korčnojaus ir Anatolijaus Karpovo šachmatų 17-tą partija baigėsi Karpovo laimėjimu. Korčnojus pritrūko laiko savo atakoje ir pasidavė po 42 ėjimų. Tuo būdu šiame kandidatų į pasaulio čempionus mače jaunasis 23 metų Karpovas jau turi tris laimėjimus, o Korčnojus nė vieno.

Šiose varžybose dar liko septynios partijos. Paskutinę Karpovas lošė juodais.

BOSTONAS. — "Globe" laikraštis atidengė, kad žuvusios su sen. Kennedžiu Mary Jo Kopechne tėvai gavo iš draudimo bendrovių po merginos mirties 140,923 dol. Straipsnyje sakoma, kad sen. Kennedy nieko tėvams nemokėjo iš savo kišenės.

Katalikų riaušės Saigono gatvėse

SAIGONAS. — Pietų Vietname katalikų kunigo Tran Huu Tranh vadovaujamos demonstracijos prieš prezidento Thieu vyriausybę ketvirtadienį virto riaušėmis, kurių metu kilo muštynių tarp policijos ir saugumo valdininkų bei katalikų sukurstytos minios. Policija pastatė barikadas svarbiose Saigono gatvėse. Buvo iškviestas ir kariuomenės dalinys, kuris primušė kelis parlamento narius, du kunigus ir keliolika vietnamiečių reporterių.

Praėjusią savaitę prezidentas Thieu, atsiliepdamas į korupcijos kaltinimus, pašalino keturis ministerius ir 377 kariminkus. Praėjusi trečiadienį jis pakeitė trijų korpusų vadus ir 11 kitų generolų, tačiau katalikų opozicijai to nebuvo gana, ji reikalauja platesnių reformų.

PARYŽIUS. — Prancūzijos keleivinis laivas, 66,347 tonų "France" trečiadienį buvo formaliai išimtas iš apyvartos, nes jis valdžiai nešė po 20 mil. dol. per metus nuostolių. Visai įgulai buvo išmokėtos paskutinės algos. Įgula streikuodama bandė palikti laivą tarnyboje, tačiau vyriausybė nenusileido.

Naujas specialus prokuroras Watergate bylai Henry S. Ruth Jr. (kairėje) kalbasi su savo padėjėju Richard Ben-Veniste po Ruth prisaikdinimo.

ANTRADIENĮ BUVĘS PREZIDENTAS VOS NEMIRĖ PO OPERACIJOS

LONG BEACH. — Buvusio prezidento Nixono gydytojas pareiškė vakar, kad per anksti jam spėlioti apie paciento sveikatos tolimesnį vystymąsi. Vakar Nixonas dar buvo kritiškoje, bet pastovioje būklėje. Daktarai atidengė, kad antradienį Nixonas vos nemirė, kai jis pradėjo po operacijos viduje kraujuoti ir neteko sąmonės. Vakar jo padėtis stabilizavosi, tačiau daktarai dar bijo, kad pacientas gali turėti tolimesnių sunkumų. Kraujavimas buvo sulaikytas, tačiau Nixoną kankina skausmai ir dažnai pyksta širdis. Jam per nosį į pilvą yra įkištas vamzdelis, kuriuo turi nubėgti skysčiai ir tuo užkirsti kelią tinimui.

Medicinos personalas paaiškino reporteriams, kad Nixono širdis nebuvo sustojusi plakti po operacijos, tačiau jis pergyveno "šoką", kuris tęsėsi tris valandas po antradienio operacijos.

Spaudos sekretorius Ziegleris pareiškė reporteriams, kad Nixono šeima ir jo štabo nariai buvo nustebinti jo padėties rimtumu. "Nėra abejonės, kad mes antradienį po pietų beveik netekome prezidento Nixono", pasakė Ziegleris.

"Šokas" — medicinos vartojamas terminas, kuris nusako fiziologinį apmirimą, kada gerokai sumažėja kraujo tekėjimas į kūno raumenis. Ilgesnį laiką užtrukęs "šokas" gali sugadinti kūno ląsteles-ląstelės, ypač inkstuose. Prezidentas turėjo tris kraujo transfuzijas.

Šio šimtmečio pradžioje žymus Harvardo fiziologas Walter Cannon įrodinėjo, kad kraujo linkęs krešėti, kada žmogus pergyvena įtempimus, sukrėtimus. Prieš 20 metų du San Francisco kardinologai nustatė, kad tendencija krešėti kraujui tarp buhalterių ir knygvedžių daugiau pasireiškia per pirmus keturis metų mėnesius, nes jiems tenka tuo metu daugiau dirbti su pajamų mokesčių formų pildymu. Dabartinės studijos su gyvuliais Bronx Veteranų ligoninėje, kur jas vedė dr. Jacob Haft, patvirtino, kad kraujas linkęs krešėti, kai yra fizinis ar jausminis įtempimas. Kraujo "plateletai" linkę tada greičiau sulipti vienas su kitu. Tuo galima paaiškinti ir Nixono padažnėjusį kraujo krešulių atsiradimą. Dr. Lawrence Hinkle iš Cornell Medicinos centro pareiškė, kad Nixono emociniai ir psichologiniai pergyvenimai gali apsunkinti jo sveikimą.

Kissingeris atvyko į Pakistaną

ISLAMABADAS. — Sekretorius Kissingeris, trumpai sustojęs Bengalijoje, atskrido į Pakistaną. Bengalijoje jo pasikalbėjimai praėję "širdingoje atmosferoje, kuri rodo draugystę tarp Amerikos ir Bengalijos".

Bengalijos vadai prašė Kissingerio didesnės paramos maistu ir trąšomis. Kissingeris premjerui, šeikui Mujibui pažadėjo daryti, ką Amerika gali padėti į skurdą patekusiai Bengalijai.

Kancleris baigė Maskvos vizitą

MASKVA. — V. Vokietijos-Sovietų Sąjungos derybos Maskvoje baigtos optimizmo ženkle. Vokiečių delegacijos nariai kalbėjo apie Maskvos vadų pozityvią laikyseną Vakarų Berlyno klausime, iš ko sprendžiama, kad Brežnevas šiek tiek nusileido kancleriui Schmidtui.

Kremliaus ceremonijose buvo pasirašyta ekonominio bendradarbiavimo sutartis, kurios smulkmenos dar nepaskelbtos.

Kancleris Schmidtas pareiškė spaudai, kad Brežnevas jam pažadėjęs išleisti iš Sovietų Sąjungos apie 4,000 vokiečių per metus. Emigruoti užsirašė apie 40,000 vokiečių kilmės sovietų piliečių. Kancleris pakvietė Brežnevą atvykti į Vakarų Vokietiją.

Trys vetavo už Pietų Afriką

JUNGTINĖS TAUTOS. — Ketvirtadienį trys pastovios Saumo Tarybos Jungtinėse Tautose narės : Amerika, Prancūzija ir Britanija vetavo tarybos daugumos priimtą nutarimą išmesti Pietų Afriką iš Jungtinių Tautų organizacijos. Anksčiau yra buvę atvejų, kada dvi pastovios tarybos narės kartu skelbė veto, tačiau pirmą sykį taip padarė trys narės.

Pirmą kartą Jungtinių Tautų istorijoje buvo formaliai svarstyta pašalinti JT narį. Taryboje už P. Afrikos pašalinimą balsavo: Australija, Baltgudija, Kamerūnas, Indonezija, Kenija, Mauretanija, Kinija, Sovietų Sąjunga ir Peru. Nuo balsavimo susilaikė: Austrija ir Costa Rica.

Debatai P. Afrikos klausimu prasidėjo spalio 18 d. Visi kalbėjusieji įskaitant ir vetavusias valstybes, smerkė P. Afrikos rasinę politiką, tačiau Britanijos, Prancūzijos ir Amerikos ambasadoriai laikėsi įsitikinimo, kad iš Jungtinių Tautų negalima išmesti nario dėl jo vidaus politikos, kurią JAV delegatas Scali pavadino: "trumparege, atgyvenusia ir nežmoniška".

Nauja partija Vakarų Berlyne

BERLYNAS. — Vakarų Berlyne įsisteigė nauja politinė partija — Laisvosios Vokietijos unija, kurioje susibūrė dešinio sparno politikai. Partija turinti apie 300 narių, tačiau mano surasti apie 20,000. Unijos prezidentu išrinktas 79 metų į pensiją išėjęs Berlyno profesinių sąjungų pirmininkas Ernst Schanowsky.

Naujoji partija planuoja dalyvauti kovo 2 d. V. Berlyno tarybos rinkimuose. Jei partija turės pasisekimą, ji mano išplėsti savo veiklą į Vakarų Vokietiją. Sakoma, kad partijos įsteigimą paskatino Bavarijos rinkimai, kuriuose dešinės pakraipos Franz Josef Strauss vadovaujama partija laimėjo 62% balsų.

WASHINGTONAS. — Pentagonas atidengė, kad sovietų bandytos spalio 21-22 d. raketos buvo galingos SSX-17, kurios nešą daugiagalvius sprogstamus užtaisus.

ALBERTAS LAURINČIUKAS SOVIETINIS ŽURNALISTAS

Teko matyti sovietinių žurnalistų organą — mėnesinį šių metų rugpiūčio 8 datos 80 puslapių žurnalą (rusų kalba ir rusiškomis raidėmis) antrašte "Žurnalist", kurio jau pirmajame puslapyje raudonomis raidėmis stambiai atspausta antrašte tūlo Michailo Akimenko straipsnio "Naiti, ubedit, vnedrit" (Rasti, įtikinti, įdiegti), kuriame sovietiniai žurnalistai pavyzdžiais iš Chersono srities laikraščio "Naddnipprianska pravda" įsakmiai mokomi dalyvauti "aktingoje, tikslingoje pramonės ir kaimo ūkio propagandoje. Vienas iš pagrindinių laikraščio uždavinių esąs dalyvauti visa sąjunginiame konkurse — geriau nušviesti socialistinį lenktyniavimą, kuriam vadovauja SSSR žurnalistų sąjungos valdyba ir žurnalas "Žurnalist"...

Didžioji dalis kitų šiame numeryje esančių straipsnių taip pat uja-zuja sovietinius žurnalistus būti, anot priežodžio, "Barbe tridarbe" — mažiausiai tris darbus dirbti tuo pačiu metu. Pavyzdžiui traipsnių antraštės: Kos mes turime tikėtis; Partiniai komitetai apie spaudą; Parama dalyvavimu; Atsakomybės jausmas; Už aukštą darbo kokybę; Arčiau prie reikalo! ir panašiai. Bet ne tai svarbu. Dėmesio centras yra Albertas Laurinčiukas, atrinktas vienų iš trijų rašėjų, kurių straipsniai pietiletkos (penkmečio) temomis iliustruoti jų pačių atvaizdais, užima žurnale vedamųjų vietas: Gaib Kalandarov, "respublikinio laikraščio "Todzikistoni soveti" redaktorius, straipsnio tema: "Lenktyniavimas aukléja"; Eugenij Lisin; redaktorius respublikinio laikraščio "Sovietskaja Tatarija", jo straipsnis "Pirmojo baro didvyris", ir Albertas Laurinčiukas, "respublikinio laikraščio "Tiesa" redaktorius ir Lietuvos aukščiausio sovieto užsienių reikalų komisijos pirmininkas". Jo straipsnis užvardytas "Dobryj znak" (Geras ženklas).

Koks tas "geras ženklas"? Laurinčiukas džiaugiasi, kad prasidėjusi vizitų ir pasitarimų gadynė būsiant naudinga. Niksono ir sovietų vadų (rukovoditeliami) Maskvoje pasirašyti nauji susitarimai sovietų-amerikiečių bendradarbiavimui atskleidę naujas sritis.

Jis buvęs sovietų žurnalistų delegacijos į JAV narys, dalyvavęs "Juodosios Amerikos spaudos" (negrų) laikraščių leidėjų kongrese Pittsburge, be to jis pats ir žurnalo "Žurnalist" bendradarbis B. Vladimirovas ta proga aplankę Washingtoną, Los Angeles, San Francisco ir New Yorką ir turėję progą įsitikinti, kad dabartinė Amerikos visuomenė susiduria su visa eile aštrių socialinių problemų, kurių eilėje ypatingą vietą užimanti negrų gyventojų, taip pat "čikanų" (Meksikonų kilmės amerikiečių) ir indėnų kova už rasinės ir socialinės priespaudos likvidavimą"...

"Gerų ženklų" Laurinčiukas įsitikinęs kai apsilankęs (komunistinių) laikraščių "Daily World", "Pinle Uorld (?) ir lietuvių kilmės progresyvių amerikiečių "Laisvės" redakcijose, kur redaktoriai "karštai" užgyrę "santykių tarp mūsų kraštų gerinimo kursą". Laurinčiukas ir rašo:

"Mes visi radome bendrą kalbą, kad šis kursas (artėjimas) naudingai paveiks padėti pasaulyje, duoda geros valios žmonėms tikėjimą jų rytdiena ir daugiau galimybių bei vilčių išspręsti eilę neatidėliotinų problemų, stovinčių Amerikos visuomenei prieš akis".

Kita Laurinčiuko straipsnio dalis užpildyta džiaugsmu, kad "milijonai amerikiečių gėrėjosi "gražuolės" Maskvos vaizdais prezidento Niksono vizito metu, dėlto Laurinčiukas skatina, kad amerikiečiai nepaisytų viešų ir slaptų priešų, priešingų sovietų — amerikiečių bendradarbiavimui. Jis pats savo akimis matęs kaip vienas amerikietis, kuriam demonstracijos dalyvis įspraudęs į ranką protesto lapelį, perkaitęs ir sudraskęs numetęs šalin. Iš to Laurinčiukas ir padaręs išvadą, kad tai yra "geras ženklas".

Grįžęs į Tėvynę ("Rodina", taip rusų kolonistai Lietuvoje vadina ir lietuvius vadinti verčia "matušką Rasėją"), Laurinčiukas savo įspūdžius papasakojęs savo kolegoms iš Tass. "Mes ryžomės dar labiau suaktyvinti savo darbą propaguojant KPSS leninistinę užsienio politiką"... Iš kai kurių prasitarimų aiškėja, kad Laurinčiukas sovietų propagandos mašinerijoje turi daugiau nei žurnalisto pareigas.

Pabūgo Naujienų

Tai buvo 1967 metų vasarą, Montrealyje, Kanadoje, vykstančioje pasaulinėje parodoje Expo '67, kur SSSR paviljone viena diena buvo skirta sovietų (pajungtai) Lietuvai. Sunervintas, kad net lietuviams skirtą dieną paviljone negalima rasti lietuviškai kalbančių pareigūnų, susitikęs tą patį Laurinčiuką, kurs tą dieną paviljone sukosi kaip menturis tarpe šaukštų, paklausiau kodėl lietuvių dienoje prie informacijos visur sėdi maskolkos, jis visų pirma pareiškė pageidavimą susipažinti, bet nespėjus pažintis suformuoti, įsiterpė ką tik priėjęs vienas žinomas žymus Kanados lietuvių dailininkas ir nemažas juokdarys, kuris su Laurinčiuku, pasirodo, buvo jau anksčiau susipažinęs. Įsiterpė sakydamas Laurinčiukui: "O ar žinai, su kuo kalbi? Tai Čikagos Naujienų žmogus. Prašyk, kad apie tave parašytų ko blogiausiai, nes jei gerai parašys, tai nebedrįsk į Sovietus grįžti!"

Albertas sumizgęs atsakė turįs skubėti ir nuskubėjo į užkulisį.

jpr.

Dvi išgarsintos amerikietės "revoliucionierės" aktorė Jane Fonda ir komunistė Angela Davis susitiko mitinge, kur buvo reikalaujama Puerto Ricai nepriklausomybės.

BRONEI SPUDIENEI 70 METŲ AMŽIAUS

Žinomai New Yorko veikėjai Br. Spudienei lapkričio 3 d. sueina 70 m. amžiaus. Paprastai tokio amžiaus žmonės jau išeina į galutiną "pensiją" ir atsisako visų darbų bei veiklos. Bet Br. Spudienė šiuo atžvilgiu yra kitokia. Ji net savo išvaizda neatrodo daugiau 50 metų. Tuo tarpu visuomeninėje veikloje ji šiandien gyviau reiškiasi, kaip prieš 30 metų. Ją sutiksime visur. Čia New Yorke lietuviškos veiklos eilėse ji yra pirmoji. Ją matome Chicagoje, Bostone ir visur ten, kur vykstą bet koks svarbesnis lietuviškas veikimas, seimas, ar kongresas. Tad šios išskirtinos asmenybės negalime tylomis praleisti šios garbingos sukakties proga.

Bronė Spudienė gimė 1904 m. lapkričio mėn. 3 d. Marijampolės apskr. ir valsč. Patašinės kaime, didelio ūkininko šeimoje, kurioje augo 9 vaikai. Jų tarpe 4 mergaitės. Jos mergautinė pavardė buvo Br. Ramanauskaitė. Tėvas buvo prasilavinęs žmogus veiklus. Jis ir buvo laikomas apylinkėje advokatu, nes duodavo kaimynams teisinius patarimus, parašydavo prašymus ir net bylose stodavo kaip privatinis gynėjas.

Tačiau auginti tokią didelę šeimą buvo nelengva, ypač kai vaikai paaugo. Todėl kai kurie vaikų bandė emigruoti į kitus kraštus. Bronė Lietuvos nepriklausomybės laikais susipažino Lietuvos kareivėlį Praną Spūdį, kuris tuomet tarnavo Marijampolės pulke. Bet jų pažintis liko tik pažintimi, ir daugiau nieko. Spūdis 1925 m. išvyko į Kanadą ir vėliau persikėlė į Ameriką ir dirbo Pensilvanijos anglių kasyklose. 1929 m. Br. Spūdienė, nematydama geresnės ateities Lietuvoje taip pat išvyko į Kanadą. Čia ji susitiko Praną Spūdį ir už jo ištekėjo. Į Ameriką atvyko taip pat jos brolis Antanas Ramanauskas ir sesuo Marijona, kurie ir šiandien tebegyvena Amerikoje.

Br. Spūdienė ištekėjo už Prano Spūdžio 1931 m. Kanadoje, Montrealio mieste, kur jie kartu dirbo siuvykloje. 1938, abu persikėlė į Ameriką, į Philadelphia, kur dirbo taip pat siuvykloje, o jos vyras nuėjo į anglių kasyklas, nes ten buvo geresni uždarbiai. Vėliau abu persikėlė į New Yorką, kur ir toliau dirbo kaip siuvėjai, įsigijo nejudomo turto. Pranas Spūdis, anglių kasyklose sugadino plaučius ir prieš 2 metu mirė.

Br. Spūdienė kaip ir jos vyras jau iš pirmųjų Amerikoje dienų priklausė socialdemokratams. Tačiau Br. Br. Spūdienė, būdama judresnė ir turėdama visuomeninės veiklos įgimtą gabumą, metėsi visa "dūšia ir kūnu" į visuomeninę veiklą. Ypač jos visuomeninė veikla pasireiškė, kai prasidėjo Antras pasaulinis karas, o Lietuva pateko priešams. Tada ji stojo gelbėti Lietuvą. Ji dalyvavo visur, kur tik jos veikla gali būti naudinga lietuviams Amerikoje ir Lietuvos laisvinime.

Jos visuomeninė veikla labiausiai išryškėjo, persikėlus į New Yorką. Būdama siuvėja — meisterė, ji sugalvojo, kad reikia įsteigti lietuvių siuvėjų unijos atskirą lietuvišką kuopą. Tas darbas jai pasisekė. Dar ir šiandien tebegyvuoja ši lietuviška kuopa, nors siuvėjų jau mažai beliko.

Ji yra Lietuvių Darbininkų Draugijos centro komitete ir 7 kuopos pirmininkė. Ji įeina į Socialdemokratų Centro valdybą. Ji pirmoji Balfo steigėja ir 15 metų išbuvo centro valdyboje vicepirmininkė, Balfo direktorė, Dariaus ir Girėno paminklo viena iš statytojų Brooklyne, kuri ir šiandien ji, galima sakyti, viena globėja. Ją matome Alto New Yorko skyriaus valdyboje, ji yra iždo globėja. Visą laiką priklauso Susivienijimui Lietuvia Amerikoje ir yra 335 kuopos pirmininkė. Ji viena iš steigėjų operetės, kurioje ir pati dainavo 22 metu.

Didžiausia jos dorybė, tai nepaprastas visuomeninis taktas. Ji moka sugyventi su kitų pažiūrų organizacijoms, prisideda ten, kur yra dirbama lietuviams ir lietuvybei. Tokių tolerentų, deja maža mes turime kokia yra Br. Spudienė. Ir šiandien, būdamas 70 metų amžiaus, yra pakankamai judri ir veikli taip, kad prie jos negali prilygti net daug jaunesni. Nors ji aukšto mokslo neturi, bet už tai jos protavimas ir supratimas visuomeninėj veikloj yra toks skaidrus, kad jos pasakomos mintys susirinkimuose yra nesugriaunamos. Linkime šiai mūsų jubiliatei dar ilgai dirbti Tėvynės labui ir lietuvių gerovei.

Neveltui organizacijos New Yorke, Evangelikų parapijos salėje spalio 27 d. jai suruošė banketą.

C. Valencia

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkšt. $2.50.

Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai $4.00, minkšti — $3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

VOTE ☒ YES TO RETAIN

JUDGE ALFONSE F. WELLS

EXPERIENCED — JUDGE WELLS has served in every branch of the Courts of Cook County for 22 years. He has a reputation for honesty, integrity, ability and for strict enforcement of criminal laws.

QUALIFIED — in all past candidacies he was rated "qualified" and "well qualified" for judicial office by Bar Associations, Lawyer groups, Veteran, Civic and Labor organizations and area newspapers.

BACKGROUND — Attorney and Judge for 34 years. Former U. S. Government attorney and Agent. Veteran of World War II (Army). Lifetime resident of Chicago, Illinois.

JUDGE ALFONSE F. WELLS appears as sixt name an voting machines. Look for the Judges Retention Section and VOTE ☒ YES.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį delmantu spindintį žiedą, apkaiso medžių šakas žirginiais, kaip konfetemis ir pamažu įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai, besikeičiančiuose gamtos scenovaizdžiuose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajegdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina $1.—.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina $2.00.
3. Butkų Juzė, EILERAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. $1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIĄ VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina $3.00.
5. Kleopas Jurgeljonis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. $2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SĖJA. Eileraščiai, 86 psl. $2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvietintas lietuvaites senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. $5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranausko "Anykščių Šilelis", vertimas. 42 psl. $2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. $1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl., $3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. $2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinėliai, 92 psl., $1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eileraščiai, 112 psl. $1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IŠ SMĖLIO. Eilės, 70 psl., $1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eileraščiai, 80 psl. $2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METŲ VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. $3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. $1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. $3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridedant čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

What if we told you to cough up $18.75 or else?

You wouldn't like it, of course.

You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to.

That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything.

Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds.

Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over $52 billion in Bonds.

It's called pride.

It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work.

Or go to your bank.

And cough up that $18.75.

Please.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. KLAUSEIKIS

AMERIKONIŠKON SPAUDON ŽVELGUS

Tiek rugsėjo, tiek spalio mėnesį nemažai dienų buvojau San Francisco pajūrio pakrantėse. Daug įdomių Los Angeles lietuvių parengimų tapo praleisti, nepamatyti, nedalyvauta. Laisvalaikio kamšalas — amerikoniškoji spauda.

Sakyčiau, jog San Francisco įlankos dienraščiai įdomiau redaguojami, įvairesnių žinių duoda negu losangeliškė amerikoniškoji spauda. Los Angeles didysis dienraštis svarais svertinas. Puslapių puslapiai skelbimų ir daugelyje jų tik viena kolumna skaitymo — ir tas pats skaitymas ilgas raštas, eina tęsiniai iš puslapio į puslapį. Labai lengva, pigu ir administracijai naudinga taip puslapius užpildyt.

Net keliuose San Francisco įlankos laikraščiuose pastebėjau kitokią redakcijos ranką: daugiau smulkių žinių, įvairesnės temos. Išsikirpau vieną kitą straipsnelį, gal įdomus bus ir šio dienraščio skaitytojams jų turinio atpasakojimas.

Skyribininkai valdžioje

Dabartinė "First Lady"—JAV prezidento žmona — Mrs. Gerald Ford po skyrybų yra antrą kartą ištekėjusi. Jos pirmasis vyras tebegyvena, gyvena San Francisco mieste.

Valstybės sekretorius H. Kissinger po divorso antrą kartą vedė. Kandidatas į viceprezidentus Mr. Rockefeller vedybas skyrybomis baigęs vedė iš naujo.

Viena Oakland Tribune skaitytoja ir klausia: Ar Mrs. Gerald Ford yra Amerikos istorijon įeinanti kaip pirmoji divorsuota moteris tapusi "First Lady" — prezidento žmona?

Atsakymas: Pirmoji divorsuota moteris, tapusi JAV prezidento žmona, buvo Florence Kling Harding, priekabinga despotė, "viešpatavimo" trokštanti.

Ji gimė 1860 metais, Marion, Ohio. Tėvas buvo turtingiausias mieste žmogus. 1880 metais ji iš namų pabėgo su mergininku Henry de Wolfe. Pabėgusi po šešių mėnesių pagimdė sūnų. 1886 metais ji teisme gavo divorsą ir suteikta jai teisė vartoti mergautinę pavardę. Sūnų atidavė tėvams auginti. Buvusis vyras Henry de Wolfe metėsi į girtavimą ir vagiliavimą. Mirė 35 metų amžiaus. Palaidotas neatžymėtoje Marion kapų vietoje.

1891 m. Florence Kling ištekėjo antrą kartą. Ji buvo 30 metų, o jos anatrasis vyras Warren G. Harding 25 metų. 1921 metais Mr. Harding buvo prisaikdintas dvidešimt devintu JAV prezidentu. Jo žmona pasidarė lyg kunigaikštienė ir jos vyro, prezidento Harding, administracija JAV istorijoje yra žinoma kaip blogiausia, pasižymėjusi papirkimais ir moralinių nusmukimu.

Mr. Harding mirė San Francisco mieste 1923 metais. Jo našlė kvailumo pagauta sudegino visus jo archyvo popierius — dokumentus. Harding iki šiol yra žinomas blogiausiu JAV prezidentu. Prezidentavo jis 2 metus, 4 mėnesius ir 29 dienas. Buvo respublikonas.

Taip atsitiko šiais laikais, kad respublikonai prez. Nixon ir jo pasirinktas viceprezidentas Agnew dėl įsivėlimo į kriminalinius biznius turėjo iš garbingų pareigų kadencijos nebaigęs negarbingai pasitraukti.

Winston Churchill didybė

Kas lėmė Anglijos politiko Winston Churchill iškilimą? Klausiama viename laikraštyje. Atsakoma: W. Churchill buvo labai iškalbingas vyras. Jo gydytojas ir psichologas Lord Moran rašęs, jog be žodžių reikšmės pajautimo Churchill'is nebūtų pasižymėjęs. Jo gyvenimiški sprendimai, administracija ir pažinimas žmogiškosios prigimties nebuvo pirmaeiliai. Jis buvo grubus, savimeiliškai nutukęs. Visada konservatyvus, senoviškos jo pažiūros nustatė jį prieš darbininkus ir prieš darbininkų organizacijas. 1910 metais nesibaimino naudoti kariuomenę prieš darbininkų streiką.

Antrojo pasaulinio karo metu jis buvęs žymus politikas, o tas duoda garbę ir aukštą vertinimą. Tačiau po karo jis buvo žmonių balsavimu iš politikos išstumtas, kurie pramatė senosios Anglijos imperijos neišsilaikymą.

Kas prezidento Fordo artimiausi draugai?

Skaitytojas klausia: Pastebėjau, jog prezidento Fordo artimiausi draugai yra — Rodney W. Markley Jr., Ford Motor Co. lobistas Vašingtone; William G. Whyte, U. S. Steel kompanijos lobistas Vašingtone; Bryce Harlow, vyriausias lobistas Vašingtone, dirbąs kompanijos Procter and Gamble naudai ir dar keli panašūs. Ar prezidentas neturi draugų iš paprastų bei neturtingų piliečių?

Atsakymas: The Peter Abbruzzeses of 515 Crown View Drive, Aleandria, Va., yra seni draugai kaimynai prezidento Fordo. (Kas jie per vieni, kokia profesija, nerašoma — J. Kl.). Kiti seni draugai esą Mel Laird, įtakingas Vašingtono politikas, ir Leon Parma iš Teledyne Corp., La Jolla, Calif.

Atsakyme pabrėžiama, jog Fordas esąs konservatyvus respublikonas, Vašingtone gyvenąs jau 25 metus. Jis neturėjo draugų akademiniame pasaulyje, nesantykiavo su inteligentais bei meno pasaulio žmonėmis. Draugavo daugiausiai su tais, kurių politikai ir filosofijai pritarė. Manoma, kad prezidentavimas praplės jo akiratį.

Kas sugalvojo juokus?

Buvo žinoma, jog komedijantas Bob Hope viceprezidento Spiro Anew kalboms paįvairinti skolina iš savo juokų bibliotekos įvairias frazes. Bob Hope savo štabe kartais turi pasamdytų iki 300 juokų sugalvotojų ir rašytojų.

Prezidentas Fordas taip pat mėgsta savo kalbose vieną kitą juokelį pasakyti. Iš kur juos gauna, kas parašo?

Atsakymas: Prezidentas Fordas savo kalboms juokingus posakius gauna iš humoristo Robert Orben, kurs yra įsteigęs plačiai žinomą Comedy Center, Wilmington, Del.

Laird ir Kissinger

Vašingtone jau eina kalbos, jog anksčiau ar vėliau Henry Kissinger būsiąs iš Valstybės sekretoriaus pareigų atstatytas ir tą linkme labai veikiąs Mel Laird.

Klausia: Ar tikrai Laird ir Kissinger yra tokie aštrūs priešai?

Atsakoma: Jiedu nėra geriausi draugai. Į užsienio politiką jie žvelgia ir vienas ir kitas iš skirtingo taško.

SS Catalina laivą perka Kuwait arabai

Tarp Los Angeles ir Catalina salos daugiau kaip pusšimtį metų plaukiojo SS Catalina laivas, vežiojęs į salą ir atgal turistus ir vasarotojus. Sala nuo žemyno 27 mylių atstume. Laivas gali vežti 2,000 keleivių.

Dabar yra žinia, kad arabai, nebeturėdami pinigų kur dėti, tą laivą nupirkę. Kaina penki milijonai dolerių. Yra žinia, kad tie patys arabai nupirko salą Amerikos Atlanto pakraštyje ir gal ten bizniui pirktą laivą perkels.

Dabar veikią JAV įstatymai nedraudžia svetimų šalių biznieriams stoti į varžytynes ir gauti teisę Amerikos pakraščiuose iš vandenyno gelmių siurbti alyvą. Sakoma, jog arabai labai aktyvūs ir stopa į varžytynes. Tuo būdu jie ne tik arabų, bet ir Amerikos alyvos šaltinius kontroliuotų. Tačiau yra apdairių senatorių ir jie mėgina pravesti įstatymą, kad svetimšaliams Vidaus reikalų departamentas nesuteiktų teisės į alyvą, esančią Amerikos pakraščiuose.

SĖKMINGA LAISVINIMO VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

Su gražiu pasisekimu spalio 26 — 27 d. praėjo Lietuvos laisvinimo veiksnių konferencija. Joje dalyvavo Vliko, diplomatinės tarnybos, Altos, Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Laisvinimo Komiteto atstovai, viso 24 žmonės. Posėdžiai vyko White Plains kolegijos patalpose, netoli New Yorko. Pasikeisdami pirmininkavo Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas, Altos delegacijos pirm. T. Blinstrubas, PLB pirm. inž. Br. Nainys.

Buvo apsvarstyti trys pagrindiniai klausimai, kurių diskusijoms pagrindą sudarė trys paskaitos: Vliko atstovo St. Lušio: "Lietuvos laisvinimo darbo samprata ir bendravimas su pavergtos Lietuvos lietuviais", Altos atstovo kun. V. Bagdonavičiaus: "Lietuvos laisvinimo ilgalaikių darbų ir priemonių planas" ir PLB pirmininko inž. Br. Nainio: "Lietuvos laisvinimo einamieji ir specialūs darbai bei žygiai".

Tiems klausimams giliau aptarti buvo sudarytos trys komisijos, kurių suformuluoti siūlymai buvo išdiskutuoti bendrame posėdyje ir priimti bendri nutarimai. Bendrus visų veiksnių nutarimus paskelbs speciali komisija. Posėdžiai praėjo draugiško bendradarbiavimo dvasioje, visiems giliai susirūpinus Lietuvos laisvės reikalais.

VALDŽIOS ŽMONĖS PAINFORMUOTI APIE LIETUVIŲ SIEKIMUS

Amerikos Lietuvių Kongreso nutarimai buvo perteikti JAV vyriausybės žmonėms, senato ir kongreso nariams. Altos centro įstaiga tuo reikalu išsiuntinėjo 535 laiškus.

DELEGACIJA Į VEIKSNIŲ KONFERENCIJĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdyba spalio 23 d. turėjo posėdį savo patalpose Chicagoje. Buvo nuodugniai aptarti reikalai Lietuvos laisvinimo veiksnių konferencijos spalio 26 ir 27 dienomis. Priimtas Altai skirtas paruošti planas Lietuvos laisvinimo ilgalaikių darbų ir priemonių. Jame numatomi glaudūs visuomenės ryšiai su Vliku, peticijos tarptautiniuose forumuose, kreipiamasi į įvairių šalių vyriausybes, tautinių ir asmeninių skriaudų dokumentavimas, santykiai su okupatntų pavergtų tautų atstovais, tarptautinio pobūdžio leidyklos organizavimas, ateities politinės sąrangos studijavimas ir kt.

Delegatais į veiksnių konferenciją parinkti T. Blinstrubas kun. V. Bagdonavičius, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis.

Altos pirm. K. Bobelis painformavo apie Simo Kudirkos ir jo šeimos atvykimo į JAV paskutines naujienas ir savo turimus tuo reikalu nuolatinius ryšius su Washingtono įstaigomis. Posėdy tuo reikalu padaryta konkrečių nutarimų.

Posėdžiui pirmininkavo dr. K. Bobelis, dalyvavo T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, kun. A. Stašys, dr. J. Valaitis, dr. V. Šimaitis, J. Skorubskas, A. Pakalniškis, V. Šimkus, E. Vilimaitė, T. Kuzienė, E. Smilgys, A. Jonikas, I. Blinstrubienė, kun. J. Prunskis.

Alto Informacija

BALSUOKITE UŽ ŠIUOS KANDIDATUS

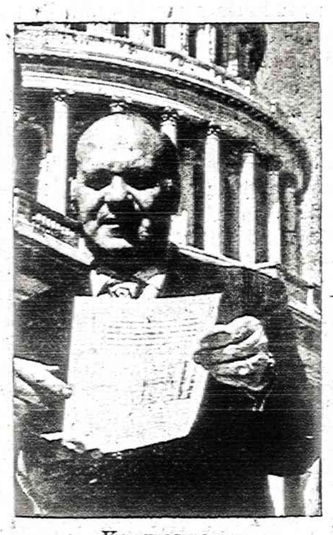

Kongresmanas FRANK ANNUNZIO (11-tas distriktas)

Kongresmanas EDWARD DERWINSKI (4-tas distriktas)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA endorsuoja kongresmoną FRANK ANNUNZIO (11th dist.), kongresmaną EDWARD DERWINSKI (4th district), ir kongresmaną ROBERT P. HANRAHAN (3rd district) ir prašo visus lietuvius, gyvenančius tuose distriktuose, balsuoti už šiuos kandidatus ir raginti savo pažįstamus už juos taip pat balsuoti.

Šie kandidatai labai padeda lietuvių reikalams, gerai juos supranta ir uoliai kovoja už Lietuvos laisvę.

Kongresmanas ROBERT P. HANRAHAN (3-čias distriktas)

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4840 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 % Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

INSURED

7 1/2 % 4 Years Savings Certificate (Minimum $5,000).

DR. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina $5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už $5,00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrištą) už $2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Taupykite dabar pas mus

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED UP TO $40,000

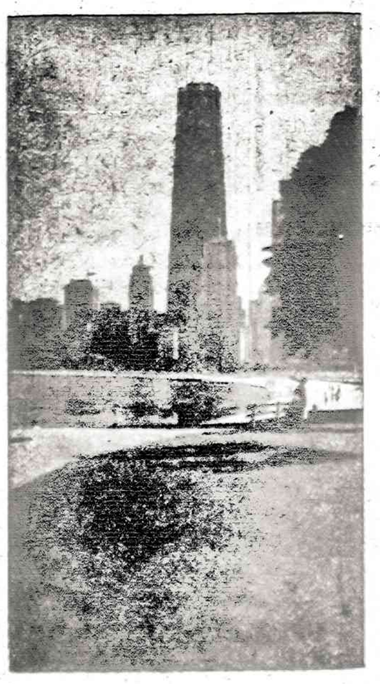

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padėda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2 % PER ANNUM: $5,000.00 OR MORE, 4 YEAR MATURITY

6 3/4 % $5,000.00 OR MORE, 30 MONTHS MATURITY

6 1/2 % $2,500.00 OR MORE, 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais. Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:

In Chicago $24.00 per year, $13.00 per six month, $7.50 per 3 months. In other USA localities $22.00 per year, $12.00 per six months, $6.50 per three months. Canada $24.04 per year; other countries $25.00 per year.

15 cents per copy.

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	$24,00
pusei metų	$13,00
trims mėnesiams	$7,50
vienam mėnesiui	$3,00
Kitose JAV vietose:	
metams	$22,00
pusei metų	$12,00
trims mėnesiams	$6,50
vienam mėnesiui	$2,50
Kanadoje:	
metams	$24,00
pusei metų	$13,00
vienam mėnesiui	$3,00
Užsieniuose:	
Metams	$25,00
pusei metų	$14,00
vienam mėnesiui	$3,50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ruoškimės balsuoti

Ateinantį antradienį, lapkričio 5 dieną, Amerikos piliečiai rinks senatorius, kongreso atstovus, įvairius valstijų atstovus, teisėjus, ir visą eilę savivaldybių pareigūnų. Balsuoti galės tiktai Amerikos piliečiai, iš anksto įrašyti į balsuotojų sąrašus. Kas neįrašytas į balsuotojų sąrašą, tas balsuoti negalės.

Žmonės galės pasirinkti tokius atstovus, koki jiems atrodys patys geriausi toms pareigoms. Illinois valstijoje, pav., yra keturi kandidatai senatoriaus pareigoms. Demokratų partija pastatė savo kandidatą, respublikonai pastatė savo, socialistų darbininkų partija turi savo, o komunistai turi savo. Illinois valstijoje komunistai pareiškė noro dalyvauti šiuose rinkimuose, atliko reikalingus formalumus ir partijos nariai galės balsuoti už savo partijos pastatytus žmones.

Tuo tarpu komunistų pavergtuose kraštuose komunistai neleidžia kitoms partijoms dalyvauti rinkimuose. Įtakingesnius kitų partijų veikėjus jie vietoje sušaudo arba išveža į Sibirą įvairiems prievartos darbams, dažniausiai tikrai mirčiai. Tūkstančiai lietuvių žuvo Rusijos šiaurėje, bekirsdami miškus, bežvejodami arba dirbdami kitus "komunistinės statybos" darbus. Komunistai neleidžia žmonėms net pasirinkti geresnių komunistų. Jie nestato dviejų kandidatų toms pačioms pareigoms, kad leistų žmonėms pasirinkti geresnįjį. Turi būti "renkamas" tas, kurį partija paskiria. Komunistai žmones balsuoti varo būriais, eisenomis. Pas juos balsuotojų sąrašų nėra. Kas atėjo, tas ir "renka" partijos pastatytą kandidatą. "Rinkimus" be balsuotojų sąrašų Amerikos lietuviams bandė primesti keli naujai atvažiavę lietuviai "mokslinčiai", bet savo teises suprantantiems ir ginantiems žmonėms tokių "rinkimų" jie nepajėgs primesti.

Kad kiekvieno balsuotojo noras ir valia atsispindėtų ateinančio antradienio rinkimuose, tai jis privalo klausimą iš anksto pastudijuoti, patirti kokios partijos koki kandidatai siūlosi administracijos pareigoms ir pasirinkti pačius geriausius. Jis taip pat privalo mokėti balsuoti. Jeigu balsuotojas priklauso kuriai Amerikos politinei partijai, tai jis gali balsuoti už tos partijos kandidatus. Kiekvienas turi teisę pasirinkti tokią partiją, kuri jam atrodo pati geriausioji, kuri gali visiems krašto gyventojams būti naudingiausia. Jeigu balsuotojai nenori balsuoti už partijas, tai jie gali pasirinkti pačius geriausius kandidatus keliose partijose. Jie turi teisę balsuoti už geriausius žmones visose partijose.

Naujienos pataria lietuviams pirmon eilėn balsuoti už kandidatuojančius lietuvius. Mes žinome, kad lietuviai yra teisingi ir darbštūs žmonės. Lietuviai privalo remti savo tautiečius. Lietuviai turi atiduoti balsus ir tiems amerikiečiams, kurie domisi pavergtos Lietuvos byla ir stengiasi padėti lietuviams atgauti prarastą laisvę ir pagrindines žmogaus teises.

Chicagoje, pvz., kandidatuoja pavyzdingas teisėjas Alfonse F. Wells. Įvairiuose Chicagos teismuose jis jau yra dirbęs 22 metus. Jis čikagiečiams yra žinomas, kaip teisingas ir griežtas teisėjas. Ne vieną kartą teismų vadovybė paskyrė teisėją Wells svarbiems administracijos klausimams atptvarkyti. Savo laiku jis buvo paskirtas Cihcagos trafiko teismui pertvarkyti. Kiekvienam tada buvo aišku, kad ten bus reikalinga griežta ir kieta ranka. Kiekvienam taip pat buvo aišku, kad trafiko teismas išmes iš vadovybės ir politinę partiją, jeigu teismas nebus pavyzdingai sutvarkytas. Teisėjui Wells teko sunkiai dirbti, keliems įtakingiems žmonėms atsistoti ant mazolio, bet trafiko teismą jis ne tik pertvarkė, bet pavyzdingai sutvarkė. Ne tik iš JAV didesnių miestų, bet iš Kanados ir net iš Anglijos atvažiuoja policijos ir teisėjų delegacijos pasimokyti, kaip modernus trafiko teismas gali atlikti greitą teisingą ir pavyzdingą darbą.

Chicagoje teisėjų balsavimas skiriasi iš kitų balsavimų. Chicagoje balsuotojai spręs, ar palikti teisme dirbantį teisėją dar šešerie msmetams, ar jo nepalikti. Jeigu kas yra įsitikinęs, kad teisėjas nebetinka savo pareigoms, tai gali balsuoti už tai, kad jo nepaliktų. Bet jeigu mano, kad teisėjas yra geras, tai reikia jį palikti. Oficialiame sąraše teisėjas Wells yra 6-tas iš eilės. Patariame paspausti pirmą rankenėlę, kuri sako yes (taip) ir palikti teisėją Wells dar šešiems metams toms pareigoms.

Į sanitarinio distrikto pareigūnus respublikonų sąraše kandidatuoja Kazimieras Oksas, lietuviams gerai pažįstamas visuomenės veikėjas, geras ir teisingas žmogus. Patariame lietuviams balsuoti už Oksą.

Marquette Parko demokratų organizacijai vadovauja senatorius Frank Savickas. Politiniai priešai prieš senatorių bando sukelti nuotaikas, bet jau dabar jis lietuviams yra padaręs daug naudingų patarnavimų. Šių rinkimų metu lietuviams reikia parodyti, kad Savickas ne vienas, kad lietuviai supranta dabartinę padėtį ir pritaria Savicko vedamam darbui. Jei Savickas gaus Marquette Parko balsus, partijoje Savicko balsas bus daug svaresnis.

Lietuviai negali nebalsuoti už Richard J. Elrodą, dabar einantį Cook apskrities šerifo pareigas, jie negali užmiršti teisėjo Daniel Coman, kurie bendradarbiauja su Savicku ir domisi lietuvių reikalais. Be tiesioginės Savicko intervencijos, vargu pagrindinės Marquette Parko gatvės būtų išasfaltuotos ir palaikyta gera apylinkės švara. Savickas pats šį kartą nekandidatuoja, bet jis norėtų, kad lietuviai balsuotų už Michael Madiganą, John J. Beatty ir kitus demokratų partijos kandidatus. Tada Savicko balsas būtų galingesnis, o jis lietuviams būtų dar naudingesnis.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

KIPRAS BIELINIS

RUSIJOS PROBLEMOS DABARTINĖJE RUSŲ EMIGRACIJOJE

(Tęsinys)

Pasilikusieji trijų grupių atstovai jau buvo besutarią tautybių klausimu tokia formule: — "Pripažįstama visoms tautoms lygios teisės. Pripažįstama ir garantuojama joms teisė laisvai spręsti savo likimą". Tačiau Rusijos Laisvės Kovos Sąjunga (SBSR), Melgunovo vadovaujama, prijungė pareiškimą, kuriame sakoma, kad sąjunga "laiko savo pagrindiniu uždaviniu Laisvos Rusijos tautų šeimos vienybės išlaikymą". Be to, atskiru raštu dar pridūrė, kad "tautybių klausimą turi spręsti Rusijos Steigiamasis Seimas". Tuo būdu jokio kompromiso nepavyko pasiekti.

Fuesseno pasitarimų rezultatais amerikinis komitetas nebuvo patenkintas, todėl jis pasisakė už lygos pasiūlymą. Taip pat liko neišspręstas ir rusų sąjūdžių apjungimo organizacinis klausimas. Socialdemokratai (menševikai), R. Abromavičiaus žodžiais solidaristus ir Melgunovo grupę įvertino kaip margarininius demokratus, su kuriais tautybių klausimu nebūsią galima susitarti.

Po iširusių Fuesseno pasitarimų, amerikinio komiteto atstovai tarėsi su rusų grupėmis (su kiekviena atskirai) ir jieškojo bendros joms visoms priimtinos tautybių klausimui išspręsti formulės. Tuo metu, kol tie pasitarimai ėjo, pats komitetas iš "Amerikinio Komiteto Rusijai Išlaisvinti" išvirto į "Rusijos Tautoms Išlaisvinti Komitetą".

Komiteto vardo pakeitimas rusų grupėms labai nepatiko, nes tuo pakeitimu buvo duota rusams suprasti, kad amerikiečiai siekia išlaisvinti ne vien Rusiją, bet ir jos pavergtas tautas. Amerikiečių su rusų grupėmis pasitarimuose buvo sustota ties formule, kad Rusijos vieningumo išsprendimas pareina nuo plebiscito atskiruose kraštuose rezultatų, bet ne nuo visos Rusijos Steigiamojo Seimo.

Stuttgarte 1951 m. rugpiūčio 19 d. vėl susirinko rusų politinių grupių atstovai sutarti politinės platformos ir išspręsti visų organizacinių klausimų. Šiame susirinkime dalyvavo iš LBNS išėjusis Rusijos Liaudies Sąjudis, atstovauajamas A. Kerenskio. Čia penkios grupės nutarė, kad kovai su bolševizmu koordinuoti steigiama bendra institucija, — Rusijos Tautoms Išlaisvinti Taryba, — sudaroma iš rusų ir tautybių grupių atstovų. Taip pat buvo priimtas tos tarybos statutas ir numatyta jos sudėtis iš 60 narių: ⅛ deleguoja 5 rusų grupės (kiekviena po 4), ⅓ — demokratinės atskirų tautų grupės, ir ⅓ yra kviečiamas asmeniniu pagrindu, nežiūrint tautybės, iš autoritetingų visuomeninių tarpo.

Politinėje platformoje tautybių klausimas buvo sutartas taip: "Pripažinti lygybę visoms Rusijos tautoms. Pripažinti joms teisę laisvai, visuotiniu liaudies balsavimu išspręsti likimą" (4 str.). Pasakyta ir dėl sovietinių užgrobimų, reikalaujant juos išaiškinti: "Sovietų Sąjungos karo metu užgrobtų valstybių suverenumas atstatomas, o valstybių sienos keičiamos, atitinkamų teritorijų gyventojams laisvai sutikus (13 str.). Kai šios iš pirmo žvilgsnio gana aiškios formulės buvo priimtos, tada, dešiniesiems spaudžiant, visos penkios grupės tautybių klausimu dar priėmė naują rezoliuciją, kurioje sakoma: — "Pripažindamos kiekvienai Rusijos tautai apsisprendimo teisę, jos (penkios grupės K. B.) iš savo pusės laiko, kad Rusijos suskaldymas neatitinka politinių, kultūrinių, nei pagaliau ūkinių tų tautų interesų". Rezoliucijoje primenama, kad Rusijos suskaldymas ją balkanizuosiąs, sukelsiąs tautinių konfliktų, kruvinų kovų, sunaikinsiąs esminius ūkinius ir kultūrinius Rusijos tautų ryšius. Todėl "neskaldymas, bet Rusijos tautų šeimos vieningumo išlaikymas, jų federacijos, sudarytos tautinės kultūrinės autonomijos pagrindais", esąs vienintelis teisingas sprendimas.

Pacituotasis sakinys padarė visą nutarimą amerikiniam komitetui nepriimtiną. Buvo aišku, kad Rusijos Tautoms Išlaisvinti Taryba, šiaip suprasdama ir spręsdama tautybių klausimą, pasidarytų tik rusų sąjūdžių institucija.

Penkių grupių atstovai dar turėjo organizuoti Rusijos Tautoms Išlaisvinti Tarybos laikinąjį vykdomąjį komitetą, bet jo nesudarė. Norėta išsiaiškinti su amerikiniu Rusijos Tautoms Išlaisvinti Komitetu, kaip jis santykiaus su minėtąja taryba. Rusai, besiaiškindami santykiavimą su amerikiniu komitetu, išsiaiškino, kad amerikiečiams yra nepriimtinas tarybos formuluotas tautybių klausimo sprendimo būdas ir todėl bendradarbiavimas neįmanomas. Taigi ir po Stuttgarto 1951 m. rugpiūčio 19 d. nutarimo reikėjo laukti kitos konferencijos.

Wiesbadene amerikinio komiteto iniciatyva 1951 m. spalio 31 d. — lapkričio 7 d. vėl posėdžiavo penkių rusų grupių ir šešių tautinių organizacijų atstovai. Šio suvažiavimo tikslas buvo — sukoordinuoti kovą su bolševizmu, sudaryti vieningą politinį kovos centrą ir galutinai susitarti tautybių klausimo sprendimą. Tautybių vardu kalbą azerbeižaniečių, armėnų, gudų (Abramčiko grupė), gruzinų, šiaurės kaukaziečių ir turkestaniečių atstovai, posėdžiavusieji atskirai, kėlė mintį, kad Rusijos laisvinimo organizacija turėtų vadintis Tautybių Sąjunga, kurioje rusams, kaip ir kitoms tautybėms teprikiausytų vienas balsas. Be to, atskirų Rusijos tautų likimą turėtų spręsti jų tautiniai steigiamieji seimai, ne vien tik bendras steigiamasis seimas. Šių tautybių atstovai siūlė priimti rusų ir tautybių atstovų bendrą rezoliuciją su tokia pastaba: "Likvidavus bolševizmą, savaime pradeda veikti apsisprendžiančių tautų suverenumas". Lyga ir Rusijos Tautų Išsilaisvinimo Kovos Sąjunga (SBONR) pakrypo tautybių pusėn. Bet kitos trys rusų grupės tautybių siūlomąją pastabą atmetė. Galutinai Wiesbadeno nutarimas tautybių klausimu įgavo šiokį turinį:

"Pripažįstamas visų Rusijos tautybių lygiateisiškumas. Pripažįstamos joms teisės laisvai, demokratiniu savo valios pareiškimu (plebiscitu arba tautinių steigiamųjų seimų nutarimu arba per visos Rusijos steigiamąjį seimą) išspręsti savo likimą. Visos organizacijos ir grupės, sudarančios Rusijai Išlaisvinti Tarybą, pripažįsta teisę kiekvienai Rusijos tautybei likvidavus komunistų diktatūrą visoje Sovietų Rusijos teritorijoje, ndemokratiniu būdu išspręsti savąjį klausimą".

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BIČIULIS

VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Rašo JONAS AUGUSTAITIS

16

Smetona — Tubelis, kaip tolia rašo pats Raštikis, nesutiko leisti palei Nemuną — Dubysą, vidaus krašte, statyti bunkerius ir tokiu būdu Raštikio numatytą gynimosi planą sugriovė, o kito plano jie nepateikė, tikėdamas tuos bnkerius vėliau pastatysiąs. (R. ibid.). Jų niekad nepastatė! Liko 4-rios sustiprintos divizijos, nežinia kaip vartotinos? ! Raštikis kalbėjo apie Pabaltijo karinę sąjungą, kišdamasis vėl ne į savo reikalus, bet ir ji nebuvo realizuota, ir paaišknus Smetonai, kad kol Estijoje kariuomenės vadu yra Laidoner'is, kuris kritikuoja Lietuvos politiką Vilniaus ir Klaipėdos klausimais, tai tokia sąjunga negalinti susidaryti. Tad Raštikis, kaip matėme, taip sunkiai surinktus tautos pinigus leido bergzdžiai, neturėdamas realaus gynimosi plano, nesukūręs Lietuvai ginti tinkamos karo doktrinos. Jis ir čia, pagrindiniame reikale, elgėsi paviršutiniškai, diletantiškai, lygiai taip, kaip ir, kalbėdamas apie ūkiškąjį pajėgumą bei taupumą, rašė, kad jo reikalavimai kariuomenei ginkluoti buvo "mažiausieji, taupiausieji (psl. 541, III t.)

Žinoma, užsienio Karo Akademijoje (mokyklose) nemokino, kaip turėjo būti organizuojamas Lietuvos gynimas; nemokė ir toje karo mokykloje Vokietijoje, kurią lankė ir Raštikis, todėl jis ten to ir neišmoko. Jis giriasi, kad jis teisingai atsakęs gen. Brauchitsch'ui, vadovaujant korpui mušyje su priešu, (tai to niekas nei nemano ginčyti, nors Raštikis visur tik giriasi), lygiai taip pat visose tose diskusijose, niekad juk nebuvo ginčų dėl pulko, divizijos taktikos mušyje. Tačiau buvo visą laiką diskutuojama (ir daroma priekaištų Raštikiui), kad jis, būdamas virš penkių metų kariuomenės vadu, nesukūrė tinkamos karo doktrinos Lietuvai ginti, bet tik paviršutiniškai imitavo ką matė ar išmoko Vokietijoje.

Čia Raštikis neparodė nei iniciatyvos, nei sumanumo. Jis mėgo "plaukti paviršiumi", galvoti apie save, nesidrovėjo rašyti apie savo autoritetą ir populiarumo augimą, o Smetonos mažėjimą, kai jo autoritetas tuo pat metu didėjo... Niekas jam nedarytų priekaištų dėl to populiarumo vaikymosi, jeigu jis būtų sudaręs tinkamus Lietuvai ginti planus, atitinkamus Lietuvo ūkio pajėgumui, mobilizacijos planus, žodžiu — jei jis būtų atlikęs kariuomenės vado pareigas, būdamas juo virš penketą metų. Dabar išreikalavęs iš tautos taip sunkiai surinktus pinigus, nenaudingai juos išleidęs, perviršijęs savo teises, padarė nusikaltimą už kurį demokratinio režimo būtų buvęs patrauktas teismo atsakomybėn.

Rašinyje — Raštikio planas — aš įrodinėjau, kad Lietuvos gynimo doktrina turėtų būti kariuomenė mažų vienetų, ne daugiau bataljono dydžio, kooperuojamų su Šaulių Sąjunga, manevrinio, judraus gynimosi karo strategija. Į tai Raštikis nieko neatsakė, tik gerokai apšmeižė ir klaidinančiai nukreipė skaitytojus į jo prieš 16 metų rašytą būk "kitokią strategiją"!...

Rimtas kariuomenės vadas galėjo nurodyti ir išaiškinti kritiko klaidas, bet ne nukreipti į tariamai kitokias jo nuomones, rašytas prieš 16 metų, kurių, deja, visai nebuvo!

PULKININKAS ŠOVA TAISO GEN. RAŠTIKĮ

Emigracinėje spaudoje buvo ir yra kaltinamas Raštikis už jo pirmininkavimą Lietuvos kariuomenei likyiduoti rusų sudarytoje komisijoje. Vieni jį labai už tai smerkė, kiti švelniau, tačiau primindami, kad eksponuotiems asmenims (Raštikiui ir Černiui) nereikėjo su rusais bendradarbiauti. Tuo jie žemino generolo ir Lietuvos valstybės garbę, aukštieji pareigūnai tapo okupanto samdiniais. Plk. A. Šova straipsnyje "Dėl praeities įvykių" (Dirva, 1974 m. sausio 30 ir vasario 1 d.) rašo, kad Raštikis visai nebuvo tos komisijos pirmininkas, bet buvo Krašto Apsaugos ministeris gen. V. Vitkauskas. Šova rašo: "Iš dabar skelbiamų spaudoje tvirtinimų išeitų, kad vyriausiu likvidacinės komisijos pirmininku buvęs gen. St. Raštikis. Gi tikrumoje taip nebuvo. Įstatymų leidimo tvarka, likvidacinės komisijos pirmininku buvo Krašto Apsaugos ministeris, tai yra gen. V. Vitkauskas. Pastarasis, tapęs 29-tojo SSSR lietuvių korpuso vadu, liko ir likvidacinės komisijos pirmininku. Jei gen. St. Raštikis ir buvo paskirtas likvidacinei komisijai, tai jis ten neturėjo nei galios, nei teisių. Viską tvirtino ir nurodymai buvo duodami gen. Vitkausko vardu iš Korpuso štabo". (Ibid. vasario 1 d.).

Šova čia nesako kokiom pareigom Raštikis buvo paskirtas. "Užmiršo", senas laikas, ne dyva i? !... Bet prisiminė įstatymų "leidimo tvarką" sudarymui likvidacinės komisijos, kurių nebuvo...

Pažiūrėkime, ką rašo pats div. gen. Raštikis apie tą likvidacinę komisiją: "Tos likvidacinės komisijos darbas ėjo labai nesklandžiai, nes Vitkauskas, tada jau 29-to Sovietų Rusijos korpuso vadas, gyveno Vilniuje, o komisijos darbai ėjo Kaune, todėl dėl tų sunkumų ir dėl kitokių nesklandumų d. gen. Vitkauskas ir pirmasis korpuso komisaras Gariov įsakė man (Raštikiui J. A.) vykti į Kauną ir vadovauti likusių įstaigų ir sandėlių likvidavimui. Mėginau atsisakyti, bet politinis komisaras Gariov pagrasino ir priminė, ko galiu sulaukti už įsakymo nevykdymą ... ir buvome priversti klausyti karinio įsakymo" (R. II t. psl. 83).

Be to, Raštikis dar rašo: "Aš gerai žinau, kad bolševikų karinė ir politinė vadovybė kaip tik ir norėjo sukompromituoti mane, kaip buvusį Lietuvos kariuomenės vadą, lietuvių, ypač mūsų karių akyse, ir sudaryti apie mane kaip tik tokią nuomonę, kokią dabar turi tie, kurie kartoja minėtus priekaištus" (Rašt. II t., psl. 81).

Raštikis suprato savo paniekinimą iš rusų pusės; iš lietuvių — apvylimą, valstybės įžeidimą, nesugebėjimą tinkamai reaguoti ir pasielgti. Į savo pasmerkimus jis taip atsako: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką daro! meldėsi Kristus, kentėdamas ir mirdamas ant kryžiaus. Būdamas giliai tikintis krikščionis, meldžiuos ir aš už savo kankintojus ir šmeižikus, sakydamas: Dieve, atleisk jiems, nors jie ir žino, ką daro". (R. II t., psl. 85). Raštikis visai nesigina, kad jis buvo kos komisijos pirmininkas, prisipažįsta, kad rusai jį sukompromitavo ir leidosi kompromituojamas, nesispyrė rusų užmačioms, o dabar šova, šitokiu Raštikio teisinimu, apeidamas faktus, nuvertina patį Raštikį, nežinantį kuo jis buvo ir pristato pats kaip faktų iškraipytojas...

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadieni nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos Medicinos direktorius.
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Kitu laiku tik susitarus. Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Namų rez. telef.: 448-5545

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

ROCKFORD, ILL.

Linksmesnė žinutė

Džiugu, kad Balfo 85 skyrius užsibrėžė testi tą mielaširdingą darbą toliau. Noriu pažymėti, kad Rockfordas nebuvo užsnūdęs. Nemiegojo, kada baisios karo audros sukrėtė visą Lietuvą. Mūsų broliai ir seserys lietuviai gelbėdami savo gyvybes išsisklaidė po visą pasaulį, kur tik galėjo slėpėsi. Jiem buvo reikalinga skubi pagalba. Čia Balfo organizacija suvaidino svarbią rolę, nors būdama dar jauna, bet pajėgi. Šimtai suintinių su maistu ir drabužiais ėjo kasdieną iš visos Amerikos, kartu ir Rockfordo siuntiniai.

Nors prabėgo su viršum 30 metų, daug nelaimingų mūsų tautiečių dar vargsta Vakarų Vokietijoje, Suvalkų trikampyje ir Šaltame Sibire, jiems reikalinga parama. Tiktai Balfas jais rūpinasi. Balfo skyriai turi už dirbti dolerius. Taigi Rockfordo 85 skyriaus nauja išrinkta valdyba sutiko eiti pareigas: Dr. Valentinas Plioplys pirmininkas; vicepirm. Petras Šernas, sekretorė p. Morienė, kasininkas V. Keršys. Jų sumanymu pravedė aukų rinkimo vajų.

Valdybos įgalioti eis per namus, prašys aukų, subuvimuose, klube, ir kitur, neatsisakykite doleriuką ir daugiau išmesti mielaširdingam tikslui. **Žvalgas**

GRADINSKAS
1975 METŲ TV
TIK 88 DOL.
Lietuvi, eik pas lietuvį!
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

"Neornamentuotos" gadynės paminklai

Norintieji suprasti savo baigiamo išgyventi dvidešimtojo šimtmečio dvasią čikagiečiai gali tai padaryti nuvažiavę į patį miesto centrą (Loop), kur šiam amžiui yra pastatyti bent keturi paminglai, iš kurių tik Čigalo (Chagal) mozaika prie First National banko galima be jokių klausutkų pavadinti didžiuliu meno kūriniu ir darbu.

Kiti trys keimariai — skulptūros yra beveik vykusios pastangos pastatyti pastatą visiškai sveiką protą išjungus. Apie Picasso "bezliepyčia" Civic Centro aikštėje jau daug prišnekėta — prirašinėta. Nesąmonė lieka nesąmone, nepaisant kiek "modernaus meno" gynėjai liežuvius besmailintų.

Praeitą savaitgalį buvo "atšvęstas" kitas gremėzdas federalinių įstaigų dangoraižių kieme: iš sulenktų kelių didžiausių geležies "noragų" suremontuotas "Nei šis n ei tas", kurį skulptorius amerikietis Calder pavadinęs "Flamingo", bet primena ne gracingą laibakojį riestakaklį paukštį flamingą, o tūkstantį kartų padidintą krumsliams smulkinti drapaką. Kad būtų pastebima, ta drapaka skaisčiai raudonai nudažyta.

Lyg to dar nebūtų gana — Grant Parko centrinėje vietoje prie Michigan av. ir Balbo st. gojelyje bestypsantis dar vienas vaiduoklis, iš geležies blankų suremtas kažkoks didžiulis pastovas, labai panašus į bet kurią pompą — gervę, kokiomis iš žemės gelmių pumpuojama nafta, tik tuo mažu skirtumu, kad "gervės" galva svyruoja žemyn aukštyn, žemyn aukštyn, o šio griozdo viduryje ant pasaito pakabinta galva — statinė vėjui pūkšnojant lėtai juda — sukinėjasi kur vėjas pučia... jpr.

Hamburgo "vampyrą" suėmė

Vėliausiu laiku Hamburgiečiams baimės ir nerimo įvarė pasklidusios paskalos apie "vampyrą", kurs besivadinąs "Drakula" ir mintąs žmonių krauju.

Kaip UPI iš Hamburgo Vokietijoje praneša, "vampyro" tikrai būta, bet jį policija sučiupo, kol didesnės žalos nepadarė. Policija jį rado savo kambaryje juodame karste bemieginantį. Tai kažkoks Walter Lorke, kurs policijai pasisakė norįs būti aktorius šiurpioms rolėms vaidinti. Jis buvo suimtas, kai vienas nuo to "vampyro" baisiai nukentėjęs asmuo Helmut May policijai papasakojo savo šiurpius pergyvenimus.

May susitikęs Lorke taverno je, kur jiedu "susipažinę", išgėrę ir gerdami perėję dar keletas tavernas ir pagaliau atsidūrę "vampyro" apartmente, kur "vampyras" nieko nelaukdamas pradėjęs ji mušti, daugiausiai per veidą ir primušęs paguldęs į karstą ir iš sumuštų žaizdų tekantį kraują rinkęs į dubenį. Žadėjęs savo svečią visiškai užmušti, net pagaliau liepęs išbučiuoti jam kojas ir "atleidęs", o aušrai artėjant pasisakęs turįs eiti (į kapines).

"Vampyras" nugabentas į beprotių ligoninę.

ALT Informacija

Lietuva informuojama apie išeivių darbus

Plačios informacijos apie Amerikos Lietuvių Kongreso darbus raštu ir įkalbėtus žodžiu perteiktos Madrido, Romos ir Liberty radijui transliacijomis į Lietuvą. Tas informacijas paruošė ir medžiagą parūpino iš Washingtono į Čikagą tam reikalui atvykęs tos įstaigos tarnautojas R. Sakadolskis.

Lietuvių protestas Australijai ir N. Zelandijai

Amerikos Lietuvių Kongreso priimtos protesto rezoliucijos prieš Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių inkorporavimo pripažinnmą Altos centrinės įstaigos persiųstos Australijos ir Naujosios Zelandijos ministeriams pirmininkams ir opozicijos vadams.

Washingtono žmonės prieš tautų pavergėjus

Kongreso D. J. Flood pasiūlymu "Congressional Record" 1974. X. 9. išspausdino sąrašą valdžios žmonių, kurie pavergtų Tautų savaitės proga padarė pareiškimus prieš pavergėjus ir už pavergtųjų išlaisvinimą.

Tame sąraše, šalia JAV prezidento , yra 8 senatoriai, 43 atstovų rūmų nariai, 13 gubernatorių, 12 didžiųjų miestų merų, visa eilė dienraščių bei kitų periodinių leidinių, net ir valstijų parlamentų, kaip pvz. Illinois.

Kongresmanas Flood pažymėjo, kad tas sąrašas dar nepilnas ir pabrėžė, kad "mūsų laisvės ir žmonių teisės bus visada rimtame pavojuje, kol pavergtos tautos bus pavergtomis".

SENOJI LIETUVA

Lietuvių priesaika

Lietuviai priesaiką darydavo įvairiaip: 1) dėdavo dešinę ranką ant to galvos, prieš ką prisiekdavo, o kaire paliesdavo šventąjį ąžuolą; 2) šaukdavosi į liudininkus dievą ir sakydavo: priesiekiu Perkūnu, ir kad mane Perkūnas nutrenktų; 3) prisiekdavo žeme, sakydami: kad mane žemė prarytų! Prūsų lietuviai, tardami priesaiką, laikydavosi dešine ranka už pakaušio, o kaire už šventojo ąžuolo arba dešine imdavo sau už gerklės, o kai kada dėdavosi žemių ant galvos.

(iš L. A. Jucevičiaus raštų)

LAIKAS BŪTI ALKANAM

Stambaus ūkio savininkas važiavo į miestą su savo darbininkais. Jų tarpe buvo indijonas. Važiuojant tolimą kelią neapgyventomis vietovėmis, visi išalko ir pradėjo kalbėti apie patinkamus valgius, tik indėnas tylėjo.

— Ar tu ne alkanas? — paklausė jį šeimininkas.

— Ne, — atsakė indėnas.

Mieste, atlikus visus reikalus, nuėjo į restoraną. Visi godžiai valgė, bet indijonas godžiausiai. Šeimininkas jam tarė:

— Juk tu sakei, kad nesi alkanas.

— Nėra jokio reikalo būti alkanam, kai aplinkui nėra jokio maisto..., — atsakė indijonas.

TEORIJOS IR PRAKTIKA

Namų savininkų organizacijos vieno bloko klubas nutarė ką nors daryti oro taršai sumažinti. Jie nutarė surengti demonstraciją prie miesto valdybos. Demonstracijoj dalyvavo 50 klubo narių. Po demonstracijos jie susėdo į 49 mašinas ir nuvažiavo į namus, esančius tam pačiam bloke...

NEPAPRASTA LYGYBĖ

Priėmus vyrus telefonistėmis, jaunas telefonuotojas labai nustebo, išgirdęs vyrišką balsą, todėl paklausė:

— Ar tu tikrai esi telefono operatorius?

— Taip.

— Aš tavim tikiu. Bet aš noriu būti 100% tikras, todėl leisk man kalbėti su savo žmona...

Savo naminę vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: išimti visas bonkutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtum bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

★

— Upytės Draugiško klubo eilinis susirinkimas įvyks penktadieni, lapkričio 1 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 7 val. vak. Kviečiu visus narius gausiai atsilankyti, nes yra daug reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės. A. Kalys

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJĄ

Alekso Abrose knyga aprašantį paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina $8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagon atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socailistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Vienerių Metu Mirties Sukaktis

A. † A.

JONAS STASIUKONIS

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą Joną Stasiukonį, kurio netekome 1973 m. lapkričio mėn. 4 d.

Nors laikas bėga, bet mes Tavęs niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia Tau amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos lapkričio 4 d. 8:00 val. ryto, Valparaise, Šv. Povilo bažnyčioje; lapkričio 5 d., 8:30 val. ryto, Chicagoje, Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Jono Stasiukonio sielą.

Nuliūdę:

Žmona Ona, posūnis Ferdinandas ir anūkai.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tiesius darykite takus savo kojoms, kad kas šlubuodamas neklystų". — Ebr. 12:13.

• • •

O ką apaštalas reiškia taip sakydamas? Nėra abejonės, kad jis aiškina, kad Viešpaties pasekėjai, kurie vadinasi Krikščionimis, turi būti sveiki ir stiprūs tikėjime. Mes turime stengtis nugalėti visas kliūtis, pasipriešinimus ir trukdymus, ir prašyti, kaip Viešpaties patarta: "Neapleisk mus gundymuose". Mes turime vengti pagundas, stengtis pasirodyti tikrais kovotojais prieš kūno ir akių pageidimus ir nugalėtojais viso, kas priešinga Dievo valiai. Todėl kiekvienas tikras Viešpaties Jėzaus Kristaus pasekėjas privalo pasistengti pasirodyti pilnai paklusnus savo Vadui ir Mokytojui ir ištikimai sekti jo pėdomis, nes tik tokie laimės jo pripažinimą ir pagyrimą.

• • •

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILINOIS 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Kamerinis koncertas sužavėjo publiką

Praeitą sekmadienį Jaunimo Centre skambėjo nepaprastai malonūs garsai, žavėdami ir gaivindami muzikos mėgėjus.

Ypatingai jaudinančiai buvo sugrotas Carl Maria von Weber "Piemenuko skundas". Jeigu nieko kito Chicagos Lietuvių Trio nebūtų grojęs, tai vien šio skundo vertėjo važiuoti iš Floridos ir pasiklausyti. Tokia paprasta ir taip giliai liečianti ausį ir širdį jėga labai retai pasitaiko. To "skundo" trio neprivalo niekad paleisti iš savo muzikos pynės.

Romantiškų kompozitorių melodiškus kūrinius (Dvorak e-moll, Op. 90, Mendelssohn d-moll, Op. 49, Von Weber g-moll, Op. 63) išpildė meistriškai. Manigirdas Motekaitis buvo prie fortepijono, Petras Armonas prie violenčelės, o Povilas Matiukas prie smuiko. Tai pavyzdingiausias Chicagos Lietuvių Trio.

Programos pabaigoje sekmingai buvo išpildyta amerikiečio George Gershwin kompozicija "Mėlynoji Rapsodija". Ji buvo puikiai parengta muziko Gregory Stone.

Reikia tikėtis, kad Amerikos Lietuvių sostinėje gali būti suorganizuotas komitetas, kuris galėtų išleisti Chicagos Lietuvių Trio plokštelę, kad būtų galima bet kada išgirsti ir gerėtis šios retai girdimus veikalus.

Man šio koncerto įspūdis paliks visiems laikams kaip vienas iš geriausių. Lai gyvuoja mūsų meno jėga ir siela — Chicagos Lietuvių Trio.

Anita

Spalio 26 d. New York Times įsidėjo šią nuotrauką iš Vilniaus. Trys galvos yra paminklas Mindaugui, Gediminui ir Vytautui, trims garbinamiems Lietuvos valdovams, paaiškino korespondentas Hedrich Smith, pats nufotografavęs šį paminklą. Prie jo nėra jokio užrašo, nors paminklas atsiradęs Vilniaus miesto 650 metų sukakties proga.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4 % a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2 %

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME...

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President — Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjus bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $24.00, pusei metų — $13.00, trims mėn. — $7.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $22.00, pusei metų — $12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienluose — $25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu .... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS ....

ADRESAS ....

Pašventintas A. ir M. Gintnerių paminklas

Šeštadienį, 1974 m. spalio 26 d. 10:30 v. ryto Velionių intencijai šv. mišios Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų didelis būrys tautiečių vyko į Šv. Kazimiero Lietuvių kapines. Kapinėse pašventinimo apeigas atliko gun. J. Raibužis, kurios baigėsi Lietuvos himnu. Po pamaldų J. Vasiukevičius visus dalyvius pakvietė į Jaunimo Centro kavinę, kur Vasiukevičių pastangomis buvo surengti puikūs pietūs.

Antanas ir Magdalena Gintneriai buvo veiklūs visuomenininkai. Jie dirbo mokyklose, priklausė spaudos organizacijoms ir reiškėsi įvairiose draugijose.

Gintneriams paminklą pastatė skulptorius R. Mazilauskas. Greta stovi veterinoriaus Dr. A. Vasonio paminklas. Skulptorius gražiai įamžino Gintnerių vestą darbą.

J. Kapačinskas

Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija

Eilinis susirinkimas įvyko spalių mėn. 27 d. 3 val. p. p. Ev. ref. bažnyčios salėje (5230 S. Artesian Ave.). Susirinkime dalyvavo apie 50 narių ir keletas svečių.

Susirinkimą atidarė Draugijos pirm. M. Purvinas, pristatydamas paskaitininką V. Karosą, kuris įdomioje paskaitoje apie Karaliaučiaus universitetą, davė šio universiteto įsteigimo ir vėlesnės jo veiklos bei įtakos apybraižą. Pirmieji universiteto profesoriai buvo lietuviai Mažvydas, Rapagelionis, Bretkūnas ir kiti. Tenka laukti, kad gerb. prelegentas su savo paskaitos turiniu supažindins N. skaitytojus.

Po paskaitos buvo diskusijos, kuriose dalyvavo: kun. Trakis, J. Venclova, M. Purvinas ir kiti. Susirinkimo pabaigoje (prie ponių kavutės) V. Žemaitis supažindino dalyvius su autorium ir turiniu spausdinamo Naujienų spaustuvėje H. Tomo - Tamašausko veikalo: "Lietuviškasis Pamarys" (Pakalnės - Lankos - ir Labgūvos apskritys). Knygoje, kuri turės pasirodyti dar šiais metais, be buitinio tų apskričių lietuvininkų aprašymo, priedu bus įdėta virš 1200 tų apskričių lietuviškiausių vietovardžių, kartu su senais vokiškais ir nacių padirbtais pavadinimais.

Dalyvis.

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvį kailininką Chicagoje

NORMANĄ BURŠTEINĄ
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

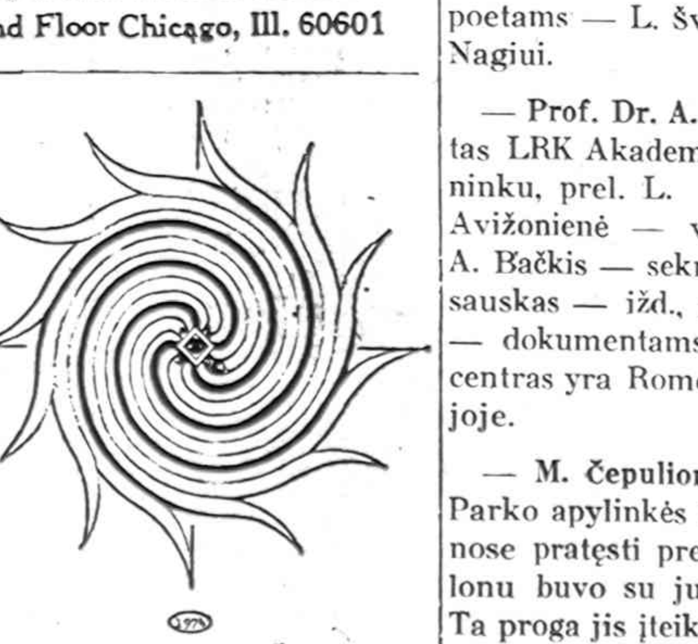
VYTAUTAS K. SADŽIUS
ŽODIŽENKLAS
POEZIJA - DAINOS - EZOTIKA

TRUMPAI

— **Tilden Aukšt. mokyklos** alumnai kiekvienais metais surenka pagerbti sėkmingus šios mokyklos buvusius mokinius. Tarpe pagerbtųjų buvo 1937 m. abiturientas Lou Rimkus, žymus Notre Dame universiteto futbolo komandos žaidėjas. Alumnų susirinkimo rengėjų tarpe buvo Robertas Ramoška iš Oak Lawn apylinkės.

— **Ponia Janulienė išrinkta** Marist aukšt. mokyklos Motinų klubo pirmininke. Toje berniukams mokykloje mokosi daugelis lietuvių iš Chicagos pietvakarių apylinkės.

— **Dr. Henrikas Lukoševičius** iš New Haven, Conn., parašė realių pasakojimų rinkinį. Akademinis skautų sąjūdis juos išleis knyga, "Pasaulis, kuriame gyvenau" pavadinimu.

— **V. Balsienės ir R. Žiuraitienės** tapybos ir taikomojo meno paroda bus lapkričio 2 ir 3 d. Anapilio salėje, Mississauga, Ont., Kanada. Lapkričio 2 d. 8 val. vak. Prisikėlimo parapijos auditorijoj bus Kanados LB Krašto tarybos Muzikos ir literatūros vakaras, dalyvaujant sol. Anitai Pakalniškytei su muz. J. Govėdos palyda ir pianistei M. Vaičiulėnaitei, rašytojui J. Kralikauskui, taip pat poetams — L. Švėgždaitei ir H. Nagiui.

— **Prof. Dr. A. Liuima** išrinktas LRK Akademijos CV pirmininku, prel. L. Tulaba ir A. Avižonienė — vicepirm., prel. A. Bačkis — sekr., kun. R. Krasauskas — ižd., prel. P. Jatulis — dokumentams. Akademijos centras yra Romos mieste, Italijoje.

— **M. Čepulionis** iš Brighton Parko apylinkės lankėsi Naujienose pratęsti prenumeratą. Malonu buvo su juo pasikalbėti. Ta proga jis įteikė 8 dol. Naujienų paramai ir per mus užsisakė Bostone išeinantį savaitraštį "Keleivis", pasekti ar ilgamečiai veikėjai, Maikis ir jo tėvas, nesusigundė padirbėti prie brangiai apmokamos tiltų statybos?... Naujienų vadovybė dėkoja už paramą lietuviškai spaudai.

— **žurn. Vladas Mingėla** buvo atvykęs su detroitiškių šaulių aktyvu į Chicagos šaulių 20 m. sukakties minėjimą. Ta proga, lydimas kolegos J. Kapačinsko, lankėsi Naujienose.

— **Linas Lauraitis**, paskutiniuosius metus studijuojąs Ill. universitete biznį ir turėdamas nuolatinį darbą, randa dar laiko talkininkauti Balfui. Cicero rinkėjų tarpe, jau ne pirmi metai, jis yra jauniausias ir gana sėkmingas. Jo rajonas pasiekiamas tik automobiliu, bet jis nesiskundžia, savo pareigą visada atlieka laiku ir yra patenkintas turėdamas progos pažinti daugiau žmonių ir su jais lietuviškai pasikalbėti.

— **Dr. chem. Pranas Budininkas** ir jo žmona Joana yra nuoširdūs Balfo rėmėjai. Jiedu šiais metais dėl infliacijos savo paramą Balfui kone dvigubai padidino, nors ir pereitais metais ji buvo nemaža. Jie taip pat remia ir Vasario 16 gimnaziją.

— **Vincas Jusas**, ilgametis Bridgeporto gyventojas, suvalgęs žuvies, sunkiai susirgo. Jam pakilo temperatūra, apsiblausė akys ir smarkiai spaudžia krūtinę. Valgyti galima tiktai šviežią ir švarią žuvį.

— **86 metų sulaukusi Emilija Kripienė**, namo savininkė Bridgeporte, suvalgiusi silkės, smarkiai susirgo. Ne tik žuvis, bet ir silkės reikia saugotis, jeigu ji ne šviežia.

— **Vėlinių Dienos minėjimas** įvyks š. m. lapkričio mėn. 2 d. 6 val. vak., šeštadienį, Jaunimo Centro koplyčioje bus atnašautos gedulingos pamaldos ir pasakytas tai dienai pritaikytas pamokslas.

Pamaldoms pasibaigus, visi pamaldų dalyviai su uždegtomis žvakutėmis vyks prie Laisvės kovų paminklo pagerbti: savanorius, karius, partizanus, šaulius ir visus kovotojus žuvusius už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir mirusius artimuosius išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje.

Prie paminklo bus tartas trumpas žodis ir p. birutininkės padės vainiką.

Minėjimą baigsime giesme Marija, Marija! (Pr).

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

SHIPPING & RECEIVING
Tire Shop — Some experience.
Call JERRY
927-7111

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS IR VIRTUVĖ RIMTAM VYRUI.
Tel. CA 5-4995 arba 776-3727.

IŠNUOMOJAMA KAMBARYS ir virtuvė su garažu vyrui Brighton Parke.
Tel. 247-4422.

◆ III JAV ir Kanados Teatro Festivalis yra dedikuojamas 30 metų išeivijos sukakčiai atžymėti. Prie jo pasisekimo prisidėkime visi. Iškilusios kainos reikalauja didelių išlaidų, o bilietų kainos paliktos tos pačios kaip prieš 3 metus. Paremkime aukomis — visų prašome. Aukas siųskite šiuo adresu: III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652. Rengėjas — Lietuvių Bendruomenė. (Pr).

◆ **Chicagos Lietuvių Medžiotojų - Meškeriotojų klubas** kviečia visus į metinį banketą lapkričio 2 d., 7:00 val. vak., Vyčių salėje. Gros Ramonio orkestras. Įėjimas, karšta ir šalta vakarienė tik $6.00. Dėl rezervacijų skambinti tel. 776-8688 arba 247-1131. (Pr).

◆ **Pagerbkime mūsų mirusius.** 1974 m. lapkričio 3 dieną 12 val. Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse, prie kapinių steigėjų paminklo, kun. J. Stankevičius, Cicero Šv. Antano parapijos klebonas, atlaikys pamaldas. LB pasauliečių komiteto pirm. Algis Regis pasakys kalbą.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė eis garbės sargybą. Mirusių pagerbimui visuomenės vardu skautai padės vainiką. Prie paminklo bus uždegta vėlinių simbolinė žvakė, nuo kurios galės užsidegti žvakutes ir nunešti prie savo artimųjų kapų. Žvakučių bus galima gauti vietoje. Visuomenę kviečia

Lietuvių Šv. Kazimiero Kapinių Sklypų Savininkų Draugija ir LB Pasauliečių Komitetas. (Pr).

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE — Namai, žemė — Pardavimui | REAL ESTATE FOR SALE — Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road — Chicago, Ill. — VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb. bungalow, 63 ir Whipple. Retas pirkinys nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Švarus, geras, teisinga kaina. Marquete Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.
ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HOT SPRINGS, ARKANSAS
LOYD REAL ESTATE
624 PARK AVE., 501 — 623-4446
Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include mountains, valleys and lakes. Some close to everything.

APARTMENT BUILDING
SUBURBAN FOREST PARK
Lovely corner newer brick — 3 apartments. Dream cabinet kitchen. Ceramic bath. 2 car garage. $63,900. By owner.
495-0343

KAI NORITE ŠEDEVRŲ
2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tviska iš lauko ir viduj. Arti Maria High, $34.000.
3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus viduj, 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, $46.500.
2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 gazu šildymai, garažas. Arti mūsų. Laisvas už $32.000.
2 BUTŲ MŪRAS, 2 x 5, atskiri šildymai. Prie parko. $26.000.
10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alum. langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš $17,000 pajamų. Arti mūsų. $77.000.
MEDINIS APKALTAS 2 butų švarus namas, naujas gazu šildymas. 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke. $13.500.
DIDELIS 5 KAMBARIŲ OCTAGON mūras, kabinetu virtuvė, naujas gazu šildymas, garažas. Prie "Paramos". $22.500.
3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno. $30.000.
4½ KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už $15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bensmante, garažas, arti mūsų ofiso. $28.500.
5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūsų. $22.000.
VALDIS
REAL ESTATE
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIRŪS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai $112 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.